

کتابخانه‌های کا نون، فرا تر از کتابخانه

فخرالدین دانش‌آشتیا نی*

در پی خبر تاسف‌انگیز و غیررسمی واگذاری کتابخانه‌های کا نون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به کتابخانه‌های عمومی، ضرورت دیدم مطالبی را در این مورد عنوان کنم، شاید مورد استفاده قرار گیرد و در آینده نیز در صورت نیاز به تصمیم‌گیری مجدد، کارشناسی بیشتری در این مورد انجام پذیرد. همان‌گونه که اطلاع دارید سن کودکی، آمادگی یادگیری فوق‌العاده‌ای دارد و بهترین دوره زندگی برای کسب مهارت‌ها و شایستگی‌ها است. تاکنون متأسفانه در نظام آموزشی در مقطع دبستان نتوانسته‌ایم در این جهت گام‌های موثری برداریم. از ابتدای تاسیس کا نون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با این هدف برنامه‌ریزی داشته است که بتواند کودکان و نوجوانان را در زمینه پرورش فکری و تقویت خلاقیت آنان رشد دهد. یکی از زمینه‌های مهم که در دوران کودکی و نوجوانی بسیار در رشد فکری و خلاقیت آنان موثر است جنبه‌های ادبی و هنری است که مربیان کا نون، تجربه و علم آن را دارند و این قابلیت و توانمندی کمتر در میان مربیان مقطع دبستان وجود دارد. لذا با جذب کودکان و نوجوانان در مراکز کا نون، این کمبود نظام آموزشی با جاذبه‌های کودک در کتاب‌های کودک و نوجوان و همچنین انجام کارهای دستی و هنری و بازی‌های تولیدشده تا حدودی برطرف می‌شود زیرا در این مرکز تمام کتاب‌ها و محصولات فرهنگی در جهت پرورش فکر و خلاقیت کودکان و نوجوانان است. تصور تصمیم‌گیران در خصوص واگذاری کتابخانه‌های کا نون به وزارت ارشاد این است که کتابخانه مکانی برای مطالعه و کتابخوانی است. در حالی که کتابخانه‌های کا نون، خود مرکزی بسیار مهم یادگیری در ابعاد مختلف آن برای کودکان و نوجوانان است و این محیط یادگیری به هیچ عنوان در کتابخانه‌های عمومی تحقق نمی‌یابد. امروزه در دنیا کتابخانه‌های مراکز عمومی به سمت محلی برای کسب مهارت‌ها و شایستگی‌ها تغییر پیدا کرده است و با این هدف تجهیز شده و توسعه یافته‌اند؛ در حالی که در ایران از زمان تأسیس کا نون پرورش فکری کودکان و نوجوانان این رویکرد مورد نظر قرار گرفته است. اگرچه این مراکز هم نیاز به ارتقا دارند و

باید در جهت تولید محتوا، چه از نظر نشر کتابها و چه از نظر تولید فیلمهای متناسب با سن مخاطبان و چه از نظر تولید بازیها و اسباببازیها، برنامه‌ریزی مجدد صورت پذیرد، ولی این تصمیم باعث میشود که چنین مکان‌های یادگیری از بین بروند و جایگزینی برای آن نیز وجود نداشته باشد.

ممکن است این تصور وجود داشته باشد که کانون تعطیل نمیشود و فقط کتابخانه‌های آن واگذار می‌گردد. اما باید توجه داشت که در جهت رشد و توانمندی کودکان و نوجوانان، تمامی فعالیتهای کانون به هم وابسته هستند و نمیتوان قسمتی از آن را جدا نمود. محیط یادگیری باید در درون خودش همه فعالیتهای را باهم داشته باشد و مکان کتابخانه فقط برای مطالعه یا قرض گرفتن کتاب نیست؛ بلکه، داخل همین مکان‌ها فعالیتهای مختلف ادبی و هنری و کارهای دستی، توسط کودکان و نوجوانان صورت می‌پذیرد؛ لذا اینگونه نیست که بتوان قسمتی از آن را از مراکز کانون مجزا کرد. *وزیر اسبق آموزش و پرورش

م: : 23 1401